

(א) וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִנִּיָּהוּ, דְּלָכָל חַיָּה בְּרָא לְבוֹשִׁין, וְלָכָל בְּרִיָּין דְּאַתְּבְּרִיאוּ בְּשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַשְׁתָּארוּ גּוֹפִין דְּמַזִּיקִין לְמַעַבְד וְלֹא עָבִיד לֹוֹן, בְּגִין דְּהוּה עָרֵב שַׁבָּת, וְדֹא אִיהוּ (בראשית ב ג) אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִי"ם לַעֲשׂוֹת, וּבְגִין דָּא וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהו"ה אֱלֹהִי"ם (בראשית ג א), דְּלָכָלְהוּ עָבִיד לְבוֹשִׁין, וְלִיָּה לֹא עָבִיד, בְּגִין דְּהוּוּ מַזִּיקִין דְּעִלְמָא.

וְאִמָּאי לֹא עָבִיד לֹוֹן, בְּגִין דְּהוּה לִיָּה לְמַבְרִי לְאָדָם עָרֵב שַׁבָּת, וּבְגִינִיָּה לֹא בְּרָא לֹוֹן, וּבְגִין דָּא עָאֵל קִנְאָה בְּלִבִּיה דְּחֻיָּא עִם אָדָם, בְּגִין דְּאַשְׁתָּאֵר עָרוֹם בְּגִינִיָּה בְּלֹא לְבוֹשִׁין, וְאִיהוּ גֵרָם לְבַתֵּר דְּאַתְּפִשֵּׁט אָדָם מְלִבוֹשׁוֹ, וְיִרִית לֹוֹן נְמָרֻד וְעָשׂוּ, דְּהוּה עָשׂוּ דִּיּוֹקְנִיָּה דְּחֻיָּא, וּבְגִין דָּא וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, עָרוֹם לְבִישׁ, דְּגֵרָם בְּעֶרְמָה דִּילִיָּה נּוֹקְבָא בִּישָׁא סָם הַמּוֹת מִיָּתָה לְאָדָם וּלְאַתְתִּיָּה, וְעֶרְמָה דִּילִיָּה הוּה דְּפִתִּי לְחֻיָּה, בְּגִין דְּדַעְתָּן שֶׁל נָשִׁים קָלָה, וְמָה אָמַר לָהּ (שם) וַיֹּאמֶר הִנָּחֵשׁ אֵל הָאִשָּׁה אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִי"ם לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לֹא אָמַר, אֵלָא מִכָּל עֵץ הָגֶן אֲכַל תֹּאכַל, דְּאִיהוּ לֹא מִנִּי לִיָּה דְּלֹא לְמִיכָל אֵלָא מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, דְּאִיהוּ עֶרְבּוּבִיָּא דְּטוֹב וְרָע, אֵילָנָא דְּשִׁקְרָא, חַד בְּלָב וְחַד בְּפָה, לְבִיָּה מְלִי שִׁקְרָא, וּפִתִּי בְּפוּמִיָּה בְּמִלִּין דְּקִשׁוּט.

וְחֻיָּא בִּישָׁא אַעֲבֵר הָכָא עַל לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְיָ עַד שִׁקְרָ (שמות כ יג), וְעַל לֹא תִרְצַח, וְעַל לֹא תִנְאַף, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, וְעַל לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךָ לְשׁוֹא, עַל לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְיָ דְּסִהִיד שִׁקְרָא דְּאָמַר (אף כִּי אָמַר אֱלֹהִי"ם לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן וְעַל לֹא תִגְנוֹב, שְׁנַבְּב דַּעַת חֻיָּה כְּגוֹנָא דָּא דְּאָמַר אֵף

חַיָּה בְּרָא מְלִבוֹשִׁים וְלָכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְנִשְׁאָרוּ הַגּוֹפִים שֶׁל הַמַּזִּיקִים לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה עָרֵב שַׁבָּת, וְזֶהוּ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִי"ם לַעֲשׂוֹת, וּמִשּׁוּם זֶה וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהִי"ם, שֶׁלְּכָלֶם עָשָׂה לְבוֹשִׁים, וְלוֹ לֹא עָשָׂה, מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ הַמַּזִּיקִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְלָמָּה לֹא עָשָׂה אוֹתָם? מִשּׁוּם שֶׁהָיָה לוֹ לְבָרָא אָדָם בְּעָרֵב שַׁבָּת, וּבְגִלְלוֹ לֹא בְּרָא אוֹתָם, וּמִשּׁוּם זֶה נִכְנָסָה קִנְאָה לְלִבּוֹ שֶׁל הִנָּחֵשׁ עִם אָדָם, מִשּׁוּם שֶׁנִּשְׁאָר עָרוֹם בְּגִלְלוֹ לֹא מְלִבוֹשִׁים, וְהוּא גֵרָם אַחֵר כֵּן שֶׁהִתְפַּשֵּׁט אָדָם מְלִבוֹשָׁיו, וְיָרַשׁ אוֹתָם נְמָרֻד וְעָשׂוּ, שֶׁעָשׂוּ הָיָה דְּמוּת הִנָּחֵשׁ, וּמִשּׁוּם זֶה וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, עָרוֹם לְרָע, שְׁגֵרָם בְּעֶרְמָתוֹ לְנִקְבָּה רָעָה, סָם הַמּוֹת, מִיָּתָה לְאָדָם וּלְאַשְׁתּוֹ, וְעֶרְמָתוֹ הִיָּתָה שֶׁפִּתָּה אֶת חֻיָּה, מִשּׁוּם שֶׁדַּעְתָּן שֶׁל נָשִׁים קָלָה, וְמָה אָמַר לָהּ? וַיֹּאמֶר הִנָּחֵשׁ אֵל הָאִשָּׁה אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִי"ם לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן, וְהַקּוּדֵשׁ בְּרִיָּה הוּא לֹא אָמַר, אֵלָא מִכָּל עֵץ הָגֶן אֲכַל תֹּאכַל, שֶׁהוּא לֹא צִוָּה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא לֶאֱכַל, אֵלָא מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא עֶרְבּוּבִיָּה שֶׁל טוֹב וְרָע, אֵילָן הַשִּׁקְרָ, אֶחָד בְּפָה וְאֶחָד בְּלָב, לְבוֹ מִלֵּא שִׁקְרָ, וּפִתָּה בְּפִיו בְּדִבְרֵי אָמַת.

וְהִנָּחֵשׁ הָרַע כָּאֵן עָבֵר עַל לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְיָ עַד שִׁקְרָ, וְעַל לֹא תִרְצַח, וְעַל לֹא תִנְאַף, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, וְעַל לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךָ לְשׁוֹא, עַל לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְיָ, שֶׁהָעִיד שִׁקְרָ שְׁאָמַר (אף כִּי אָמַר אֱלֹהִי"ם לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, שְׁנַבְּב דַּעַת חֻיָּה, כְּמוֹ זֶה שְׁאָמַר אֵף כִּי אָמַר

לשנה אחת:
יז תמוז

תקונא תשעה וחמשיין - צג ע"א

ג' שנים-ש"ג:
ד אדר

אלהי"ם וגומר), כי יודע אלהי"ם פי
ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהי"ם יודעי טוב ורע,
כדי שלא תהיו בדמותו, ועבר על לא
תנאף, דהטיל זיהומא בחדוה, ועבר על לא
תרצח, דקטל לאדם ולחיה, דהכי ארחא
דיצרא בישא מפתח לבני נשא, ולבתר
סליק ואלשין ליה, ונטיל רשו ונחית
ונטיל נשמה.

תקון ששים

בראשית זו ברי"ת, שנאמר בה
עץ החיים, והרי פרשוה, ובהפוך
תביר, שגורם שבר לאדם הראשון,
וזה עץ הדעת טוב ורע, טוב הוא
האילן, אותו שכתוב ותרא האשה
פי טוב העץ למאכל וכי תאנה הוא
לעינים, ופריו רע, כפי המראה
שלה כף היה (הוא) נראה לה
מבחוץ, כמו שפפה, מלים יפות
מבחוץ ולב מלא בטנופים מבפנים,
וזו לא היתה יודעת שסם המות
היה בפנים הפרי. והו שכתוב ותקח
מ"פריו ו"תאכל ותתן גם לאישה
וגומר, הרי פרי האילן, ששם מו"ת

(מבפנים, גרם לה שאכלה).

ויש קלפות של הפרי שהן תהו ובהו
וחשף ותהום, שהקלפות הללו הן
רע, המח מבפנים טוב, עץ החיים,
קלפותיו יפות והמח שלו יפה, והו
ענפו נאה ופריו רב, ויש אילן שכלו
רע, המח והקלפה כלם מרים, והמים
שלהם מרים, והו שכתוב ויבאו מרתה
ולא יכלו לשתות מים מפרה כי מרים
הם וגומר, ויורהו יהו"ה עץ וגומר,
ובו וימתקו המים, עץ מתוק שממנו
יוצאים ענפים ושרשים, שנאמר בהם
ומתוקים מדבש ונפת צופים, ומשום
זה יש עץ שענפיו מתוקים ועץ
שענפיו מרים, ויש

פי אמר אלהי"ם וגומר) פי יודע אלהי"ם
פי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם
והייתם כאלהי"ם יודעי טוב ורע (בראשית
ג ה), בגין דלא תהיון בדיוקניה, ועבר
על לא תנאף, דהטיל זיהומא בחדוה,
ועבר על לא תרצח, דקטל לאדם ולחיה,
דהכי ארחא דיצרא בישא מפתח לבני
נשא, ולבתר סליק ואלשין ליה, ונטיל
רשו ונחית ונטיל נשמה.

תקונא שתין

בראשית דא ברי"ת, דאתמר ביה
עץ החיים, והא אוקמוה, ובהפוך תביר,
דגרם תבירו לאדם הראשון, ודא עץ
הדעת טוב ורע, טוב איהו אילנא,
ההוא דכתיב (בראשית ג ו) ותרא
האשה פי טוב העץ למאכל וכי תאנה
הוא לעינים, ואיבא דיליה רע, כפום
חיוזו דילה הכי הוה (ג"א איהו) אתחזיא
לה מלבר, כגוונא דפומא מלין שפירין
מלבר, ולבא מלייא טנופין מלגאו,
ודא לא הוה ידעא דסם המות הוה
מלגאו דאיבא, הדא הוא דכתיב ו"תקח
מ"פריו ו"תאכל, ותתן גם לאישה
וגומר (שם), הרי איבא דאילנא
דתמן מו"ת (מלגאו גרם לה דאכלה).
ואית קליפין דאיבא דאינון תהו ובהו
וחשף ותהום, דקליפין אלין אינון רע,
מוחא מלגאו טוב, אילנא דחיי קליפין
דיליה שפירין ומוחא דיליה שפיר, ודא
איהו עפיה שפיר ואנבה שגיא (דניאל
ד ט), ואית אילנא דכוליה ביש, מוחא
וקליפה כלהו מרירן, ומיין דלהון מרירן,
הדא הוא דכתיב (שמות טו כג) ויבאו
מרתה ולא יכלו לשתות מים מפרה
כי מרים הם וגומר, ויורהו יהו"ה עץ
וגומר, וימתקו המים, עץ מתוק דמניה
נפקין ענפין ושרשין, דאתמר בהון (תהלים
יט יא) ומתוקים

מִדְּבַשׁ וְנִפְתָּ (דף צג ע"ב) צוֹפִים, וּבִגִּין דָּא אֵית
עֵץ דְּעִנְפִין דִּילִיָּה מְתִיקָן, וְעֵץ דְּעִנְפִין דִּילִיָּה
מְרִירָן, וְאֵית מִיִּין מְתִיקָן וּמִיִּין מְרִירָן, דָּדָא
לְקַבֵּל דָּא עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא, וְאֵית דְּאִיהוּ
פִּלְגוּ דִּילִיָּה מְתִיקָא וּפִלְגוּ דִּילִיָּה מְרִירָא, וְדָא
עֵץ הַדְּעַת טוֹב וָרַע, פְּגוּוֹנָא דְכִסְפָּא מְעוּרָב
בְּעוֹפְרָת, וְאֵית אֵילָנָא דְקָלִיפִין דִּילִיָּה בִישִׁין
מְלָכָר וּמוֹחָא מְתִיקָא מְלָגָא, הָכִי תִשְׁכַּח בֵּר
נֶשׁ בִּישׁ בְּמָלִי פּוּמוֹי (נ"א וּבְפּוּמוֹי מִפִּיק בִּישׁ
מְלָכָר) וְטַב בְּלִפְיָה מְלָגָא, וְאֵית מְפּוּמוֹי טַב
וְלִפְיָה בִישׁ, הָאִי אִיהוּ עֵץ הַדְּעַת טוֹב וָרַע,
הָכִא מְקַנָּן נְחֹשׁ רַמְאִי.

הָכִי אִיהוּ בֵּר נֶשׁ דְּתִשְׁכַּח לִיָּה גּוֹפִיָּה שְׁפִיר,
וְסִימְנִין דִּילִיָּה כְּלָהוּ שְׁפִירָן, וְנִשְׁמַתִּיה
נֶפֶשׁ חֲיִיבָא מְלָגָא, וְתִשְׁכַּח בֵּר נֶשׁ גּוֹפִיָּה בִישׁ
בְּכָל סִימְנִין דִּילִיָּה, וְנִשְׁמַתִּיה מְלָגָא שְׁפִירָא,
דָּא אִיהוּ צְדִיק וָרַע לוֹ, אֲבָל מָאן דְּאִיהוּ טַב
מְלָכָר וָרַע מְלָגָא, אִיהוּ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, בְּגִין
דְּלֹא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, טוֹב
מְלָכָר וּמְלָגָא צְדִיק וְטוֹב לוֹ, בִּישׁ מְלָגָא
וּמְלָכָר רָשָׁע וָרַע לוֹ, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

טַב מְלָגָא וּלְבוּשָׁא דִּילִיָּה בִישׁ, דָּא אִיהוּ
עֲנִי וְרוּכָב עַל חֲמוֹר (זכריה ט ט), רַע מְלָגָא
וּלְבוּשָׁא דִּילִיָּה שְׁפִיר מְלָכָר, עַל הָאִי
אֲתָמַר (קהלת יז) רְאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים, וְכֹלָא
אֲשֶׁתְּמוּדָע בְּעוֹבְדֵי דְבַר נֶשׁ, מָאן דְּאִיהוּ
מְלָגָא, וְלֹא לְמַגְנָא אוּקְמוּ קַדְמָאִין לֹא
הַמְדִּירָשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמְעֵשָׂה הוּא הָעֵקֶר,
דְּשִׁטִּין מִסְתַּכְּלִין בְּגוּפָא דְאִיהוּ לְבוּשָׁא, הָדָא
הוּא דְכָתִיב (איוב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי,
וְצִדִיקָא בְּעוֹבְדִין טָבִין.

מִים מְתוּקִים וּמִים מְרִים, שְׁזָה
לְעֵמֶת זֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְיֵשׁ שֶׁהוּא חָצִיו מְתוּק
וְחָצִיו מֶר, וְזֶה עֵץ הַדְּעַת טוֹב
וָרַע, כְּמוֹ שֶׁהַפֶּסֶף הַמְעַרְב
בְּעַפְרָת, וְיֵשׁ עֵץ שֶׁקִּלְפוֹתָיו רָעִים
מִבְּחוּץ וְהַמֶּחֱמֵה מְתוּק מִבְּפָנִים. כִּף
תִּמְצָא אָדָם רַע בְּדַבְרֵי פִּי (ובפיו
מוציא רע מבחוץ) וְטוֹב בְּלָבוֹ מִבְּפָנִים,
וְיֵשׁ מִפִּי טוֹב וְלָבוֹ רַע, זֶהוּ עֵץ
הַדְּעַת טוֹב וָרַע, כָּאֵן מְקַנָּן נְחֹשׁ
רַמְאִי.

כִּף הוּא אָדָם שֶׁתִּמְצָא אוֹתוֹ גּוֹפּוֹ
יָפֵה, וְסִימְנֵי כָלִם יָפִים בְּמִדָּה,
וְנִשְׁמַתוֹ נֶפֶשׁ רָשָׁע מִבְּפָנִים,
וְתִמְצָא אָדָם גּוֹפּוֹ רַע בְּכָל סִימְנֵי
וְנִשְׁמַתוֹ מִבְּפָנִים יָפֵה, זֶהוּ צְדִיק
וָרַע לוֹ, אֲבָל מִי שֶׁהוּא טוֹב
מִבְּחוּץ וָרַע מִבְּפָנִים, הוּא רָשָׁע
וְטוֹב לוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק
בְּעוֹלָם הַבָּא, טוֹב מִבְּחוּץ
וּמִבְּפָנִים - צְדִיק וְטוֹב לוֹ, רַע
מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנִים - רָשָׁע וָרַע לוֹ,
וְהָרִי פִּרְשֵׁהָ.

טוֹב מִבְּפָנִים וּלְבוּשׁוֹ רַע, זֶהוּ עֲנִי
וְרוּכָב עַל חֲמוֹר, רַע מִבְּפָנִים
וּלְבוּשׁוֹ יָפֵה מִבְּחוּץ, עַל זֶה נֶאֱמַר
רְאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים, וְהַכֹּל
נוֹדֵעַ בְּמַעֲשֵׂי הָאָדָם מִי שֶׁהוּא
מִבְּחוּץ, וְלֹא לְחִנָּם בָּאֵרוֹ
הֶרֶאשׁוּנִים לֹא הַמְדִּירָשׁ עֵקֶר אֲלֵא
הַמְעֵשָׂה הוּא הָעֵקֶר, שֶׁהַשּׁוֹטִים
מִסְתַּכְּלִים בְּגוּף שֶׁהוּא הִלְבוּשׁ,
זֶהוּ שֶׁכָּתוּב עוֹד וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי,
וְהַצְדִּיקִים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים.

וְעוֹד וַיֹּרְהוּ יְהו"ה עֵץ, זֶה הַמִּטָּה
שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהָיָה מִתְּהַפֵּךְ מִמִּטָּה
לְנֶחֱשׁ וּמִנֶּחֱשׁ לְמִטָּה, כְּמוֹ לֵהֲט
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, וְזֶה מִסְטֵרוֹן,
שֶׁבּוֹ הָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
כְּמוֹ שֶׁהַעֲמוּד הָאֲמִצְעִי שֶׁהוּא

וְעוֹד (שמות טו כה) וַיֹּרְהוּ יְהו"ה עֵץ, דָּא מִטָּה דְּמֹשֶׁה, דְּהוּא מִתְּהַפֵּךְ מִמִּטָּה
לְנֶחֱשׁ וּמִנֶּחֱשׁ לְמִטָּה, כְּגוֹן לֵהֲט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת (בראשית ג כד), וְדָא

משתמש בו והיה מנהיג בו את
התחתונים, אף כף משה, שהיה
כמוהו, היה משתמש במטה.
ולמה נקרא מטרו"ן מטה?
שלפעמים מטה כלפי זכות
לצדיקים, ולפעמים מטה חובה
לרשעים, ולכן התהפך מטה
לנחש, לרשעים להלקותם בו,
ומנחש למטה לצדיקים, לתת
להם בו שכל.

שכך הוא הקדוש ברוך הוא על
המלאך הזה, כמו שהנשמה
שורכבת על הגוף, וצדיק,
במקום הזה נאמר בו צדיק מושל
יראת אלהי"ם, משום שהוא
מהפך דין לרחמים, ובמקום הזה
צריך שנוי מעשה כדי שיתהפך
מדין לרחמים, ושנוי השם ושנוי
מקום, והקדוש ברוך הוא שהוא
מבפנים, נאמר בו אני יהו"ה לא
שנית, שהוא רחום וחנון, אין
בו דין כלל ולא שנויים.

ובשארם שולט על יצרו, נהפך
הנחש למטה, ואם יצרו שולט
עליו, נהפך מטה לנחש, ומיד
וינס משה מפניו. מה זה וינס?
אלא כאן רומז שנוי מקום, שברח
ממקומו ומלפניו, וזהו סוד
ותפקנה עיני שניהם, ובמה
נפקחו? לדעת טוב ורע, שהוא
המטה הכלול משניהם.
כשהתהפך מנחש למטה, נאמר
בו צדיק וטוב לו, וכשהתהפך
ממטה לנחש, נאמר בו רשע
וטוב לו.

תקון אחר וששים

בראשית - זו מחשבה, אלהי"ם
- זו האם העליונה, מעשה,
ששניהם יראה ואהבה, את
השמים - זה הקול, ואת הארץ -
זה הדבור, ובכל חטאו אדם

מטרו"ן, דביה הוה משתמש משה רבינו,
כגוונא דעמודא דאמצעיתא דהוא משתמש
ביה, והוה מנהיג תתאין ביה, אוף הכי משה
דהוה כגוונא דיליה, הוה משתמש במטה,
ואמאי אתקרי מטרו"ן מטה, דלזמנין מטה
כלפי זכו לצדיקא, ולזמנין מטה כלפי חובא
לרשיעא, ובגין דא אתהפך ממטה לנחש
לרשיעא לאלקאה לון ביה, ומנחש למטה
לצדיקא למיהב לון ביה אגרא.

דהכי איהו על האי מלאכא קודשא בריך
הוא, כגוונא דנשמתא דרכיב על גופא,
וצדיק בהאי אתר אתמר ביה (שמואל ב כג) צדיק
מושל יראת אלהי"ם, בגין דאיהו מהפך דינא
לרחמי, ובהאי אתר צריך שנוי מעשה, בגין
דיתהפך מדינא לרחמי, ושנוי השם ושנוי
מקום, וקודשא בריך הוא דאיהו מלגאו,
אתמר ביה (מלאכי ג ו) אני יהו"ה לא שנית,
דאיהו רחום וחנון, לית ביה דינא כלל ולא
שנויים.

וכר בר נש שליט על יצריה, נהפך נחש
למטה, ואם יצריה שליט עליה, נהפך
ממטה לנחש, ומיד וינס משה מפניו (שמות ד
א), מאי וינס, אלא הכא רמז שנוי מקום, דברח
מאתריה ומקמיה, ודא איהו רזא ותפקנה
עיני שניהם (בראשית ג י), ובמאי אתפקחו, למנדע
טוב ורע, דאיהו מטה כליל מתרוייהו, כד
אתהפך מנחש למטה אתמר ביה צדיק וטוב
לו, וכד אתהפך ממטה לנחש אתמר ביה רשע
וטוב לו.

תקונא חד ושתין

בראשית דא מחשבה, אלהי"ם דא אימא
עלאה עובדא, דתרוייהו דחילו
ורחימו, את השמים דא קלא, ואת הארץ דא

דבורא, ובכלל אביו אדם